

Cap.3 Expoziții, vizitatori, publicații ale muzeelor și colecțiilor publice

- număr -

Nr. rând	Expoziții de bază (permanente) - total -	Expoziții temporare - total -	din care, expoziții temporare:						Vizitatori					Publicații		
			Organizate de muzeu			Găzduite de muzeu	Organizate în colaborare cu alte muzee sau organizații		Total	din care, după tipul biletului				din col. 9: în grupuri organizate	Titluri - total -	Tirajul anual - ex. -
			la sediu	itinerante			în țară	în străinătate		întreg	reduc	gratuit	gratuit în Noaptea Muzeelor			
				în țară	în străinătate											
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
1																

Cap.4 Alte activități specifice desfășurate de muzee și colecții publice

- număr -

Nr. rând	Sesiuni de comunicări științifice și simpozioane	Proiecte de cercetare	Proiecte educative pentru populație							Activități educative					Alte evenimente organizate de muzee și colecții publice	
			Total	din care: cu plată	din total: pentru persoane din grupa de vârstă:					Total	din total: pentru persoane din grupa de vârstă:					
					0-6 ani	7-14 ani	15-24 ani	25-64 ani	65 ani și peste		0-6 ani	7-14 ani	15-24 ani	25-64 ani		65 ani și peste
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
1																

Cap.4a Participanții la activitățile desfășurate de muzee și colecții publice

- număr -

Nr. rând	Participanți la sesiuni de comunicări științifice și simpozioane	Participanți la proiecte de cercetare	Participanți la proiecte educative pentru populație							Participanți la alte evenimente organizate de muzee și colecții publice
			Total participanți	din care: participanți la proiecte cu plată	din total, participanți pe grupe de vârstă:					
					0-6 ani	7-14 ani	15-24 ani	25-64 ani	65 ani și peste	
3	4	5	6	7	8	9	10			
1										

Cap. 5 Personalul muzeelor și colecțiilor publice, după tipul normei, pe grupe de vârstă și niveluri de instruire

- număr -

Nr. rând	Total personal	din care: feminin	Cu normă întreagă		Grupa de vârstă								Nivel de instruire						Colaboratori externi		
			Total	din care: feminin	sub 25 ani		25-49 ani		50 – 64 ani		65 ani și peste		Studii superioare		Studii medii		Alt nivel		Total	din care: feminin	
					Total	din care: feminin	Total	din care: feminin	Total	din care: feminin	Total	din care: feminin	Total	din care: feminin	Total	din care: feminin	Total	din care: feminin			
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Personal – total (rd.2+rd.8+rd.9)																				
2	Personal de specialitate – total (rd.3+...+rd.7)																				
3	din care:	- muzeograf																			
4		- conservator																			
5		- restaurator																			
6		- cercetător																			
7		- alt personal de specialitate																			
8	Personal tehnic																				
9	Personal administrativ și de întreținere																				
10	din care: - personal de supraveghere																				
11	Experți acreditați	- din personalul de specialitate propriu																			
12		- din colaboratorii externi																			

Cap. 6 Proiectele realizate prin participare la programe cu finanțare externă

Nr. rând		Număr proiecte	Număr luni de derulare a proiectelor	Valoarea proiectelor (Euro)
A	B	1	2	3
1	Proiecte realizate prin participare la programe cu finanțare externă - total			
2	din care: - finanțare prin programe europene			

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Chestionarul statistic CULT. 2 se completează anual (prin Portalul Web al Institutului Național de Statistică sau pe format de hârtie) de către toate categoriile de muzee și colecții publice, inclusiv filialele și secțiile acestora, accesibile publicului și specialiștilor, **într-un exemplar** pe care îl transmit la **Direcția Regională de Statistică (Direcția Regională de Statistică București)/Direcția Județeană de Statistică și o copie a acestuia la Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național, respectiv a Municipiului București până la data de 19 februarie 2024.**

Muzeele și colecțiile publice care au **filiale sau secții** vor întocmi un chestionar statistic pentru activitatea **proprie** și câte un chestionar statistic **separat pentru fiecare filială**, respectiv **secție**. Nu se completează chestionarul statistic pentru colecțiile de studiu ale universităților, institutelor de cercetări științifice și ale școlilor. *Datele se înscriu în numere întregi (fără zecimale).*

FORMA JURIDICĂ	COD	ACTIVITATEA PRINCIPALĂ	COD	TIPUL MUZEULUI (COLECȚIEI PUBLICE)	COD
• alte forme juridice (unități economice, culturale, sociale, obștești, fără formă juridică expresă).....	29	se completează conform claselor de activitate din Clasificarea Activităților din Economia Națională – CAEN Rev.2		după aria de acoperire, mărimea și importanța patrimoniului muzeal	
FORMA DE PROPRIETATE		PROFILUL MUZEULUI (COLECȚIEI PUBLICE)		• de importanță națională	30
• proprietate integrală de stat (capital social integral de stat).....	10	Muzee (colecții publice)		• de importanță regională.....	40
• proprietate majoritară de stat (capital social de stat peste 50%)		• de artă (inclusiv colecțiile muzeale din mănăstiri și biserici).....	11	• de importanță județeană.....	50
- societăți comerciale cu capital de stat și capital privat românesc.....	21	• de arheologie și istorie.....	12	• de importanță locală.....	60
- societăți comerciale cu capital de stat și capital străin.....	22	• de știință și istorie naturală.....	13		
- societăți comerciale cu capital de stat și capital privat românesc și capital străin.....	23	• de știință și tehnică.....	14	FELUL MUZEULUI (COLECȚIEI PUBLICE)	
• proprietate majoritar privată (capital social privat peste 50%)		• de etnografie și antropologie.....	15	• unitate de bază (administrativă).....	1
- societăți comerciale cu capital de stat și capital privat românesc.....	26	• specializate.....	16	• filială.....	2
- societăți comerciale cu capital de stat și capital străin.....	27	• generale.....	17	• secție.....	3
- societăți comerciale cu capital de stat și capital privat românesc și capital străin.....	28	• monumente.....	18	CATEGORIA DIN CARE FACE PARTE	
• proprietate integral privată (capital social integral privat românesc sau românesc		• alte muzee	19	• muzee.....	1
- societăți comerciale cu capital privat românesc și capital străin.....	32	• grădini zoologice.....	20	• colecție publică.....	2
• proprietate cooperatistă.....	40	• grădini botanice.....	21		
• proprietate obștească.....	50	• rezervații naturale.....	22		
• proprietate integral străină.....	60	• acvarii.....	23		
• proprietate publică de interes național și local (instituții și unități de interes public)	70				

Chestionarul se aplică corespunzător tuturor instituțiilor ce intră sub incidența Legii nr.311/2003 a muzeelor și a colecțiilor publice, cu modificările ulterioare.

Muzeul este instituția de cultură, de drept public sau de drept privat, fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării și recreerii, măturii materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și ale mediului înconjurător.

Colecția este ansamblul de bunuri culturale și naturale, constituit în mod sistematic și coerent de către persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori de drept privat.

Colecțiile publice sunt colecțiile accesibile publicului și specialiștilor, indiferent de titularul dreptului de proprietate, care reunesc bunuri semnificative prin valoarea lor artistică, documentară, istorică, științifică, culturală și memorialistică. Colecțiile private sunt colecțiile aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice de drept privat, la care publicul și specialiștii au acces numai cu acordul deținătorilor.

Pentru completarea **chestionarului statistic CULT. 2** se utilizează datele și informațiile din **registrele de evidență** a bunurilor culturale deținute de muzee, colecții publice, case memoriale, centre de cultură și alte unități de profil și din alte evidențe.

Patrimoniul muzeului/colecțiilor publice este alcătuit din totalitatea bunurilor, a drepturilor și obligațiilor cu caracter patrimonial ale muzeului sau, după caz, ale colecțiilor publice, asupra unor bunuri semnificative prin valoarea lor arheologică, istorică, etnografică, artistică, documentară, memorialistică, științifică și tehnică (Legea nr.311/2003, republicată).

După domeniul cărora aparțin bunurile culturale existente în patrimoniul lor, muzeele și colecțiile publice se clasifică în: **de artă** – muzeele și colecțiile publice care dețin bunuri mobile sau imobile (monumente) consacrate artelor frumoase și artelor aplicate, inclusiv colecțiile muzeale din mănăstiri și biserici. În acest grup se cuprind muzeele de sculptură, galeriile de pictură, muzeele de fotografie și film, muzeele de arhitectură, inclusiv galeriile de expoziții care depind de biblioteci, centrele de arhive; **de arheologie și istorie** - muzeele și colecțiile publice care au în patrimoniu bunuri mobile sau imobile cu caracter istoric, arheologic, comemorativ, documentar (arhive referitoare la personalități istorice), militar, antic etc.; colecțiile muzeelor de arheologie ce provin în parte sau în totalitate din săpături; **de știință și istorie naturală** - muzeele și colecțiile publice sau monumentele naturii consacrate subiectelor care se raportează la una sau mai multe discipline, cum ar fi: biologia, botanica, zoologia, paleontologia și ecologia; **de știință și tehnică** - muzeele și colecțiile publice consacrate uneia sau mai multor științe exacte, cum ar fi: astronomia, matematica, fizica, chimia, științele medicale, construcțiile și industriile de construcții, articole manufacturiere etc. Sunt, de asemenea, incluse în această categorie planetariile și centrele științifice; **de etnografie și antropologie** - muzeele și colecțiile publice care expun materiale referitoare la: cultură, structuri sociale, credințe, costume naționale, arte tradiționale etc.; **specializate** - muzeele și colecțiile publice privind cercetarea și expunerea tuturor aspectelor referitoare la o temă sau un subiect unic (neincluse într-una din categoriile de la codurile 11÷15); **generale** - muzeele și colecțiile publice care au colecții eterogene și nu pot fi încadrate într-un domeniu principal; **monumente** - bunurile culturale imobile reprezentative, specifice unei anumite perioade sau unui curent cultural; **alte muzee** - muzeele și colecțiile publice care nu intră în nici una dintre categoriile precedente și mixte; se vor înregistra date privind **grădinile botanice; grădinile zoologice; acvarii; parcuri și rezervații naturale** - (caracterul lor specific este prezentarea specimenelor vii).

Muzeele organizează expoziții de bază (permanente) și expoziții temporare. Expozițiile temporare pot fi:

- organizate de muzeu la sediu sau itinerante (în țară sau în străinătate) cu bunuri din patrimoniul propriu al muzeului/colecției publice;
- găzduite de muzeu – expoziții care nu conțin bunuri din patrimoniul muzeului respectiv (gazdă); muzeul inițiator, organizatorul expoziției este un alt muzeu care concepe planul expozițional și susține financiar organizarea expoziției;
- organizate în colaborare cu alte muzee sau organizații în țară și străinătate – muzeul împrumută bunuri culturale altor muzee. Muzeul care participă cu bunuri culturale nu este considerat însă organizator, ci partener.

Activitățile destinate publicului de specialitate, sesiunile și simpozițiile științifice, se adresează comunității științifice.

Proiectele educative ale muzeului se referă la inițiativele limitate în timp, eventual anuale, și reprezintă modul de implementare al unui program destinat dezvoltării publicului.

Activitățile educative reprezintă activitățile realizate în cadrul proiectelor și au ca scop educarea publicului și valorificarea patrimoniului muzeal: vizite active în muzeu, ateliere de creație, ghidaje, conferințe, concerte, lansări de carte etc.

Capitolul 1. Patrimoniul muzeelor și colecțiilor publice

În col.1 se înscrie **suprafața totală de expunere** (m.p.) a muzeelor/colecțiilor publice. Nu se consideră suprafața de expunere, suprafața depozitelor, a anexelor folosite pentru depozitare, a laboratoarelor, atelierelor sau sălilor de lucru și a altor anexe pentru conservare sau restaurare ale unității. Acestea sunt cuprinse în col.5 și col.6. Date privind suprafața destinată expozițiilor de bază (permanente), în interior sau în aer liber, respectiv a expozițiilor temporare în anul de referință, se înregistrează în col. 2 ÷4.

În col.8 se înscrie numărul total de bunuri culturale care fac obiectul patrimoniului muzeal pe baza datelor din registrul de inventar. Acestea cuprind numărul total de bunuri culturale **mobile** (col.9) și **imobile** (col.12).

Bunurile culturale mobile sunt bunuri de valoare istorică, arheologică, etnografică, artistică, documentară, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică. Aceste bunuri sunt expuse sau păstrate în depozit și se găsesc înregistrate distinct în registrul pentru evidența analitică a bunurilor culturale. În col.10 se înregistrează numărul total al **bunurilor culturale mobile clasate** (Legea nr.182/2000) în categoria **fond**, iar în col.11 se înregistrează numărul bunurilor de valoare excepțională clasate în categoria **tezaur**.

Numărul total de **bunuri culturale imobile** (înscrise în col.12) sunt bunuri de valoare istorică, arheologică, etnografică, artistică, documentară, științifică și tehnică.

În col. 14 se înregistrează numărul **bunurilor naturale** care fac obiectul patrimoniului muzeal pe baza datelor din registrul de inventar. Acestea includ: elemente geologice, geomorfologice, de floră și de faună, peisaje, zăcăminte de substanțe minerale și alți factori, inclusiv în cadrul parcurilor naturale, grădinilor botanice și zoologice (Legea nr. 311/2003, republicată).

Bunurile naturale se vor înregistra sub formă de specimene pentru grădini zoologice, acvarii, rezervații naturale și sub formă de specii și **taxoni infraspecifici** pentru grădini botanice/zoologice.

Specia reprezintă un sistem de populații care au o arie geografică proprie și care sunt separate între ele prin discontinuități de variabilitate cauzate de variații genetice, în care indivizii se pot încrucișa liber, dând descendenți viabili și fertili, dar care sunt izolați de alte populații vecine prin bariera reproducției. Specia se află într-o permanentă transformare sub influența mediului extern și a selecției naturale. În raport cu specia, celelalte unități de clasificare sunt infraspecifice și supraspecifice.

Taxonii infraspecifici care se pot distinge în cadrul unei specii sunt:

- **Subspecia** (rasa geografică) (subsp.) – este diferențiată morfo-anatomic și genetic, dar nu și reproductiv. Ea este reprezentată prin una sau mai multe populații locale, care deși interfertile cu alte populații ale speciei, nu se pot încrucișa liber dacă sunt izolate spațial (geografic), temporal (înflorind în sezoane diferite) sau ecologic (fiind situate în biotopuri diferite).
- **Varietatea** (var.) și **forma** (f.) sunt considerate rase ecologice sau ecoforme ale unor populații locale. Sunt diferențiate pe baza unor caractere morfologice, neereditare. Necunoscându-se clar amplitudinea variabilității unor astfel de caractere, interpretările privind rangul taxonomic pot fi diferite. De aceea, acești taxoni sunt utilizați mai puțin în sistematica modernă. La plantele cultivate se folosesc următorii taxoni infraspecifici: subspecia, convarietatea, varietatea, forma, soiul (sau cultivarul – cv.). Soiurile au o constituție genetică uniformă. La animale se folosesc următorii taxoni infraspecifici: subspecia, convarietatea, varietatea, forma, rasa.

În col.15 se înregistrează numărul bunurilor declarate monumente ale naturii, a căror valoare deosebit de însemnată sau unică, este supusă unui regim strict de protecție și conservare, cu scopul de a asigura păstrarea trăsăturilor naturale specifice, de ex: rezervațiile naturale (peșteri, avene, locuri fosilifere, abrupturi calcaroase, masive de sare, locuri cu emanații de gaze naturale, cheiuri, stâncării, lacuri, izvoare intermitente, cascade), animale, plante.

În col. 16 se înregistrează numărul bunurilor culturale aflate în patrimoniul imaterial. Domeniul patrimoniului cultural cuprinde atât **patrimoniul material (mobil și imobil)**, cât și **patrimoniul imaterial**. Conform Legii nr.26/2008, actualizată, **Patrimoniul imaterial cultural** "reprezintă totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor, abilităților - împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora - pe care comunitățile, grupurile sau, după caz, indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural."

Patrimoniul imaterial cultural reprezintă totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor, abilităților - împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora - pe care comunitățile, grupurile sau, după caz, indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural. Acesta poate include, de exemplu, așezăminte culturale, colecții de artizanat, obiecte culturale aparținând folclorului, dansuri, cântece, obiceiuri, meșteșuguri, colecții de artă, creații exprimate în formă materială (produse meșteșugărești) sau forme de expresie plastică, grafică sau înregistrate pe suport audio/video etc.

În col.17 se înregistrează bunurile culturale mobile din patrimoniul propriu restaurate în cursul anului de referință.

Capitolul 2. Obiecte de patrimoniu național digitizate din colecțiile muzeelor și colecțiile publice

Patrimoniul cultural național este alcătuit din bunuri cu valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, reprezentând mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relațiilor omului cu acesta, ale potențialului creator uman și ale contribuției românești la civilizația universală (art.3 Legea nr.182/2000). Obiecte de patrimoniu digitizate sunt obiectele de patrimoniu transpuse în format electronic.

În col.1 se înscrie numărul total de bunuri culturale și naturale care fac obiectul patrimoniului muzeal pe baza datelor din registrul de inventar. Acestea cuprind numărul total de bunuri culturale (col.2) și numărul total de bunuri naturale (col.3).

În col.4 se înregistrează numărul total al bunurilor culturale și naturale digitizate, din care, în col.5 bunuri culturale digitizate, iar în col.6 bunuri naturale digitizate.

Bunurile culturale și naturale digitizate sunt bunurile culturale și naturale transformate în formă digitală prin intermediul dispozitivelor electronice (scannere, aparate de fotografiat etc.), astfel încât informațiile pot fi prelucrate, stocate și transmise prin circuite digitale, echipamente și rețele, asigurându-se accesul publicului la conținutul digitizat și conservarea pe termen lung.

Materialul digitizat este pus la dispoziția publicului prin intermediul www.europeana.eu, biblioteca digitală a Europei, care este în același timp arhivă și muzeu (a se vedea www.europeana.eu).

Site-ul www.europeana.eu este o platformă digitală a Uniunii Europene pentru patrimoniul cultural. Numărul bunurilor culturale și naturale digitizate încărcate pe www.europeana.eu reprezintă numărul bunurilor culturale și naturale ale căror transpuneri în format electronic au fost trimise prin upload site-ului www.europeana.eu în scopul stocării și afișării online.

În col.7 se înregistrează numărul bunurilor culturale și naturale digitizate încărcate pe www.europeana.eu din care, în col.8 numărul bunurilor culturale digitizate, iar în col.9 numărul bunurilor naturale digitizate.

Capitolul 3. Expoziții, vizitatori, publicații ale muzeelor și colecțiilor publice

În col.1 se înscrie **numărul total al expozițiilor de bază** (permanente). Numărul total al **expozițiilor temporare** se înregistrează în col.2, iar în col. 3÷8 expozițiile temporare se detaliază astfel: în col. 3÷5 expozițiile organizate de muzeu, în funcție de locul organizării (la sediu sau itinerante – în țară sau în străinătate), în col. 6 expozițiile găzduite de muzeu, iar în col. 7÷8 expozițiile organizate în colaborare cu alte muzee/colecții publice sau alte organizații, în țară sau în străinătate.

În col. 9÷14 se înregistrează ca **vizitator** orice persoană ce vizitează muzeul, indiferent de tipul de bilet achiziționat (de exemplu: întreg, redus sau gratis).

În col. 9 se înscrie numărul total al vizitatorilor în unitățile muzeistice înregistrat în anul de referință, în col. 10÷13 numărul vizitatorilor după tipul biletelor și în col.14 numărul vizitatorilor în grupuri organizate. Se precizează că în numărul total al vizitatorilor se vor include, pe lângă vizitatorii expozițiilor permanente și vizitatorii expozițiilor temporare organizate sau găzduite de muzeu/colecție publică, pentru care muzeul/colecția publică a eliberat bilete (contra cost sau gratuit). Vizitatorii expozițiilor itinerante organizate de muzeu/colecție publică se raportează de către instituția care a eliberat biletele de acces.

În col.12 se înregistrează vizitele gratuite și se includ vizitele gratuite ale persoanelor care au acest drept conform legislației în vigoare sau conform regulilor proprii stabilite de fiecare muzeu în parte (de exemplu: pentru delegațiile oficiale, precum și pentru alte delegații cu caracter cultural; pentru copii preșcolari, având vârsta de maximum 7 ani; pentru copii cu vârsta de până la 18 ani cu dizabilități sau nevoi speciale, precum și pentru persoana însoțitoare etc.). Nu se includ vizitele organizate cu ocazia Noptii Muzeelor.

În col.13 se înregistrează vizitele gratuite efectuate în Noaptea Muzeelor.

În col.15 și col.16 se înscriu date referitoare la **numărul publicațiilor** muzeelor și colecțiilor publice (de ex. cataloage de expoziții, cataloage de colecție, albume, monografii, pliante etc.) și **tirajul (numărul total de exemplare ale muzeelor și colecțiilor publice tipărite într-un an calendaristic care au fost vândute și nevândute**; la acestea se adaugă și cele **distribuite gratuit** în țară sau în străinătate).

Capitolul 4. Alte activități specifice desfășurate de muzee și colecții publice

Se înregistrează activitățile destinate personalului de specialitate și activitățile destinate populației. În col.1 și 2 se înregistrează activitățile destinate personalului de specialitate: numărul sesiunilor de comunicări științifice și al simpozițiilor, respectiv numărul proiectelor de cercetare; în col. 3÷9 se înscrie **numărul proiectelor** educative destinate populației (adulți și copii) – total și repartizate în funcție de grupele de vârstă cărora le sunt destinate programele, iar în col. 10÷15 se înscrie **numărul activităților** din cadrul acestor proiecte - total și repartizate în funcție de grupele de vârstă cărora le sunt destinate activitățile desfășurate. În col. 16 se înscriu evenimentele destinate publicului, care nu fac obiectul unui proiect sau program educativ, dar care au loc la intervale regulate de timp (Noaptea Muzeelor, Noaptea Cercetătorilor Europeni, Ziua Porților Deschise) sau punctual (ex. lansări de carte).

Capitolul 4a. Participanții la activitățile desfășurate de muzee și colecții publice

Se completează numărul total al participanților pentru toate activitățile specifice desfășurate de muzee și colecțiile publice care au fost înscrise în cap. 3. În col. 3 se înscriu toți participanții la proiectele educative organizate de muzee, indiferent dacă acestea au fost gratuite sau cu plată. În col.5÷9 numărul participanților la proiecte educative se detaliază în funcție de grupa de vârstă a persoanelor participante.

Capitolul 5. Personalul muzeelor și colecțiilor publice, după tipul normei, pe grupe de vârstă și niveluri de instruire

Se înregistrează date privind **structura personalului muzeelor și colecțiilor publice existent la 31 decembrie 2023**. Se înscriu date referitoare la **totalul personalului angajat** care are funcția de bază la unitatea raportare (în col. 1÷18), precum și date referitoare la **colaboratorii externi** ai muzeelor și colecțiilor publice (în col. 19 și col. 20).

Colaboratorii externi sunt persoanele care nu au CIM cu muzeul, dar care sunt plătite în baza Codului Civil sau prin contracte pe drepturi de autor, în funcție de obiectul de activitate. Aceștia nu se includ în numărul total al personalului unității raportare.

Personalul muzeului sau colecției publice (angajat cu funcția de bază) (rd.1) se detaliază în **personal de specialitate** (rd.2), **personal tehnic** (rd.8) și **personal administrativ și de întreținere** (rd.9).

În cazul grădinilor botanice/zoologice/rezervațiilor/acvariilor, la rd.7 "alt personal de specialitate" se vor include: biologi, taxidermiști, chimiști, medici veterinari, ingineri horticultori etc.. La rd.8 "personal tehnic" se vor include: ingineri IT, tehnicieni, muncitori peisagiști etc., iar la rd. 9 "personal administrativ și de întreținere" se vor include: administratori de patrimoniu, administratori financiari, administratori, casieri, muncitori calificați/necalificați, îngrijitori, paznici, fochiști etc.

Pe rd.11 și rd.12 se înregistrează **experții acreditați ai Ministerului Culturii** (Ordinul nr. 2009 din 12 februarie 2001 pentru aprobarea Normelor de acreditare a experților, cu modificările și completările ulterioare). De asemenea, pentru toate categoriile se va preciza numărul persoanelor cu normă întreagă, grupa de vârstă și nivelul de instruire. Categoria "Alt nivel" (col. 17) include persoanele care au absolvit cel mult gimnaziul (8 clase).

Capitolul 6. Proiectele realizate prin participare la programe cu finanțare externă

Se vor înregistra informații privind participarea, în anul de referință, la proiecte finanțate prin programe externe, respectiv la programe finanțate de instituții europene, astfel: în col. 1 se înregistrează **numărul proiectelor**, în col. 2 **numărul de luni de derulare** a proiectelor și în col.3 **valoarea proiectelor** (în Euro).

Proiecte finanțate prin programe externe sunt proiecte pentru care mijlocul prin care capitalul pentru realizarea acestora este asigurat și apoi pus la dispoziție în funcție de necesar prin împrumuturi sub formă de descoperit de cont sau de capital, fonduri ale acționarilor prin emisiuni de drepturi, capital de risc sau subvenții.

Finanțarea prin programe europene reprezintă o contribuție financiară directă din bugetul UE pentru a finanța o acțiune menită să contribuie la realizarea unui obiectiv care face parte dintr-o politică a Uniunii Europene sau funcționarea unui organism care urmărește un obiectiv de interes general european sau care are un obiectiv care face parte dintr-o politică a Uniunii Europene.